

деревини, анатомічну структуру і хімічний склад річних шарів, а також аналіз інформації, яка міститься в річних шарах з метою визначення кількісних характеристик умов довкілля в минулому.

Наявність достатньо довгих абсолютних хронологій для різних регіонів України дозволить в перспективі вирішити ряд екологічних проблем, серед яких найважливішими є зміни клімату і гідрологічних умов та їхній зв'язок з циклами сонячної активності, а також із впливом антропогенних чинників на довкілля.

Пернеровська С.В.

*Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

ПРО ЗАХИСТ ВІД КАТАСТРОФІЧНИХ ПАВОДКІВ ПОВИННА ЗНАТИ КОЖНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

У брошурі О.М. Адаменка та О.М. Мандрика «Територіальним громадам – про захист від катастрофічних паводків», що була видана в Івано-Франківську у 2014 році на базі досліджень Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, викладені основні причини повеней та паводків у долині Дністра в межах Галицького, Городенківського, Калуського, Рогатинського, Тисменицького та Глумацького районів Івано-Франківської області та розроблені практичні рекомендації щодо захисту населення від катастрофічних проявів небезпечних гідрологічних процесів.

Внаслідок зростання антропогенного навантаження на навколишнє середовище, підвищується і ризик виникнення природно-техногенних небезпек. Одним з найчутливіших компонентів довкілля є гідросфера. Екологічна безпека прибережних територій є запорукою здоров'я та безпеки населення і якісного водозабезпечення. В зв'язку з цим, автори на 30 сторінках чітко та доступно подали інформацію, яка супроводжується картами, таблицями та графіками, має неабияке практичне значення та дозволяє усвідомити і підготуватись до можливого лиха. У першому та другому розділах подана інформація, про повені, паводки та водопілля, детально пояснюється їх генезис. Важливими є розділи про підготовку та захист населення від повеней і паводків, безпеку під час негоди, поведінку до, після та під час таких явищ.

Карпатський регіон знаходиться в зоні розвинутої зливової діяльності і, відповідно, в зоні підвищеного ризику. Виникнення водних стихій та проявів їх шкідливої дії спричиняє різні за масштабами, у тому числі й катастрофічні, затоплення, підтоплення і перезволоження територій, ураження інженерних інфраструктур та комунікацій з руйнівними наслідками. Саме тому, дане науково-популярне видання, має широке практичне значення, тому що призначене для розширення сфери знань населення про захист від катастрофічних паводків. Підвищення рівня знань про основні заходи безпеки громадян, які проживають в території високого ризику, дає змогу попередити та частково уникнути руйнівних наслідків проходження водної стихії та зменшити кількість людських жертв та бюджетних витрат.

© Пернеровська С.В., 2014

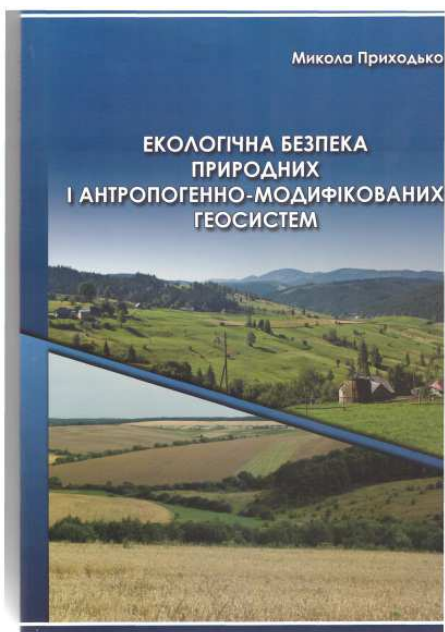
Хронологія паводків в долині Дністра дає змогу населенню чітко усвідомити процес походження паводкової хвилі, та завдяки наведеним картам визначити території першої небезпеки. Досить важливим є і дані з погіршення екологічного стану території після проходження паводку. На наведених картах можна спостерігати, які наслідки принесли паводки на досліджувану територію. Тому що землі кожного населеного пункту, поля, луки, городи несуть масу забруднень від Стебника, Калуша, Бурштина та інших джерел техногенного навантаження на природні геосистеми. Ця інформація є важливою, адже від ряду заходів, які повинні бути виконані населенням, що проживає на території потерпілій від паводку після нормалізації ситуації, є запорукою подальшого розвитку та стабілізації функціонування територіальних одиниць.

У брошурі висвітлені також питання прогнозування паводків. Запропоновано практичні рішення, які розширяють можливості прогнозування несприятливих паводкових явищ, що в свою чергу дасть змогу своєчасно попередити населення та уникнути численних збитків. Опис сучасної схеми прогнозу і оповіщення при паводках для басейну р. Дністер спрощує розуміння ситуації та розширює її доступність пересічному населенню. Власне ці знання і потрібні мешканцям Дністровської долини для визначення подальшої стратегії сталого розвитку територіальної одиниці.

Качала Т.Б.

*Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

БЕЗПЕЧНИЙ РОЗВИТОК ПРИРОДНИХ І АНТРОПОГЕННО-МОДИФІКОВАНИХ ГЕОСИСТЕМ

В 2013 році у видавництві «Центр екологічної освіти та інформації» вийшла друком наукова монографія М.М. Приходька «Екологічна безпека природних і антропогенно-модифікованих геосистем». Автор на 201 сторінці висвітлив теоретико-методологічні засади досягнень екологічної безпеки антропогенно-змінених геосистем. Здійснено аналіз та оцінено екологічні ризики (антропогенної перетвореності природних геосистем, забруднення атмосферного повітря і поверхневих вод, паводки, зміна клімату). Розглянуто проблеми екологічної безпеки лісових, водних і агрогеосистем. Обґрунтовані системи управління екологічною безпекою геосистем та наукові підходи до планування і конструювання нових екологічно безпечних геосистем.

В монографії порушуються питання, які є актуальними для всіх регіонів України, а саме екологічно не обґрунтоване освоєння природних геосистем і використання природних ресурсів, недостатня екологічна захищеність промислово – виробничого сектора економіки та значне антропогенно-техногенне навантаження, що призвели до деградації природного середовища, зниження екологічного потенціалу, вичерпання природних ресурсів, втрати біотичного та ландшафтного різноманіття, інтенсифікації негативних екзогенних процесів, формування руйнівних повеней, забруднення компонентів навколишнього середовища.

Розкриваються ідеї екологічної безпеки, яка є складовою частиною національної безпеки України і повинна забезпечувати захищеність життєво важливих інтересів